

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

April 2023

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

Forsvarsministeriets opbygning af en indsættelsesbar brigade

Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 9/2022 om Forsvarsministeriets opbygning af en indsættelsesbar brigade**

21. april 2023

RN 405/23

Forsvarsministerens redegørelse af 17. april 2023

1. Rigsrevisionen gennemgår i dette notat de initiativer, som forsvarsministeren vil iværksætte som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner. Dette sker med henblik på at vurdere, om Forsvarsministeriets initiativer adresserer den kritik, der fremgår af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning.

Konklusion

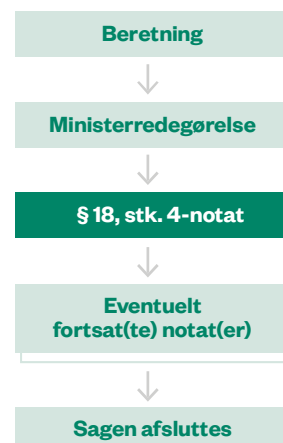
Det fremgår af forsvarsministerens redegørelse, at ministeren ser på den rejste kritik med stor alvor. Ministeren anerkender, at styringen og afrapporteringen af forligsinitiativer kan og skal styrkes. I ministerens samtidige redegørelse af 17. april 2023 til beretning nr. 10/2022 om Forsvarsministeriets økonomistyring af forligsmidler i perioden 2018-2023 redegør ministeren for de overordnede foranstaltninger og initiativer, der skal sikre en styrket forligs- og økonomistyring af det kommende forsvarsforlig.

Forsvarsministeren lægger vægt på, at Folketinget og forligskredsen har tillid til de oplysninger, der kommer fra ministeren, Forsvarsministeriet og underliggende myndigheder. Ministeriet vil derfor udvikle et nyt koncept for forligsopfølgning og -rapportering, der skal sikre partierne bag det kommende forsvarsforlig, Folketingets Finansudvalg og Folketinget Forsvarsudvalg systematiske orienteringer om fremdriften i de af-talte initiativer.

Forsvarsministeren er enig i, at Forsvarsministeriet skal overholde budgetvejledningens tidsfrister for forelæggelse af aktstykker og tilvejebringe retvisende oplysninger for Finansudvalget. Ministeren oplyser, at ministeriet på den baggrund vil opdatere ministeriets interne vejledning for den løbende opfølgning på aktstykker for at sikre, at budgetvejledningens tidsfrister overholdes.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Forsvarsministeriets arbejde med at opdatere den interne vejledning for den løbende opfølgning på ministeriets aktstykker.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Rigsrevisionen vil også fortsat følge Forsvarsministeriets arbejde med at styrke forligs- og økonomistyringen på forsvarsområdet, herunder arbejdet med at konkretisere og implementere initiativerne samt udvikle og anvende et nyt koncept for ministeriets egen forligsopfølgning og -rapportering. Rigsrevisionens opfølgning vil ske i regi af opfølgningen på beretningen om Forsvarsministeriets økonomistyring af forligsmidler i perioden 2018-2023.

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i januar 2023 en beretning om Forsvarsministeriets opbygning af en indsættelsesbar brigade. Formålet med undersøgelsen var at vurdere, om Forsvarsministeriet havde sikret en effektiv styring af opbygningen af en indsættelsesbar brigade. Vi gennemgik også ministeriets svar til Folketinget på udvalgsspørgsmål om brigaden og ministeriets årlige orienteringer af forligskredsen. Endelig vurderede vi, om Finansudvalget havde fået de fornødne oplysninger i forbindelse med udvalgets behandlinger af aktstykker om brigaden.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, så de med stor alvor og bekymring på, at Forsvarsministeriet ikke har levet op til forsvarsforliget 2018-2023, idet ministeriet ikke vil råde over en indsættelsesbar brigade i 2024.

Statsrevisorerne fandt det kritisabelt, at Forsvarsministeriet ikke har tilrettelagt en effektiv styring af opbygningen af brigaden og kun i begrænset omfang har fulgt op på økonomi og fremdrift. Ministeriet ved således ikke, hvordan de ca. 4,4 mia. kr. til opbygningen er anvendt, eller om midlerne rækker til hele projektet.

Det var Statsrevisorerens vurdering, at Forsvarsministeriet bør følge økonomien i et projekt af brigadens størrelsesorden for at kunne leve op til grundlæggende og almindeligt udbredte principper for god statslig økonomistyring. Det manglende overblik udfordrede Forsvarsministeriets og Folketingets muligheder for at styre fremdriften og foretage prioriteringer på et oplyst grundlag.

Statsrevisorerne konstaterede, at Folketingets Forsvarsudvalg og forligskredsen blev orienteret om forsinkelser i opbygningen af brigaden, men at orienteringerne var for optimistiske i forhold til den reelle fremdrift. Statsrevisorerne konstaterede også, at ingen af orienteringerne til forligskredsen har omhandlet, hvilke konsekvenser forsinkelserne måtte have for den samlede forligsimplementering og forligsøkonomi.

4. Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

5. Bilag 1 viser Folketingets behandling af beretningen.

II. Gennemgang af ministerens redegørelse

Forligs- og økonomistyring af brigaden

6. Statsrevisorerne fandt det kritisabelt, at Forsvarsministeriet ikke har tilrettelagt en effektiv styring af opbygningen af brigaden og kun i begrænset omfang har fulgt op på økonomi og fremdrift.

Det var Statsrevisorernes vurdering, at Forsvarsministeriet bør følge økonomien i et projekt af brigadens størrelsesorden for at kunne leve op til grundlæggende og almindeligt udbredte principper for god statslig økonomistyring.

7. Forsvarsministeren anerkender i sin redegørelse, at styringen og afrapporteringen af forligsinitiativerne kan og skal styrkes, da de konstaterede udfordringer i implementeringen af brigaden med fordel kunne være blevet erkendt tidligere i forligsperioden. Ministeren henviser til sin redegørelse af 17. april 2023 til beretning nr. 10/2022 om Forsvarsministeriets økonomistyring af forligsmidler i perioden 2018-2023, hvoraf det fremgår, at ministeriet vil iværksætte overordnede foranstaltninger og initiativer, der skal sikre en stærkere forligs- og økonomistyring af det kommende forsvarsforlig. I den forbindelse vil departementet bl.a. stille krav til styrelsernes implementeringsplaner og tidsplaner.

8. Forsvarsministeriet bemærker, at det beror på en misforståelse, når det fremgår af beretningen, at der fra 2022 ikke længere skulle udarbejdes initiativstatusser og drøftes fremdrift i initiativerne, da dette skete i praksis. Ministeren oplyser dog samtidig, at beretningen om Forsvarsministeriets opbygning af en indsættelsesbar brigade har illustreret vigtigheden af, at ministeriets interne drøftelser om fremdriften i et projekt i højere grad skal afspejles i skriftlige beslutningsreferater.

Rigsrevisionen bemærker, at Forsvarsministeriet ikke har dokumenteret, at departementet i 2022 har modtaget rapporteringer om brigaden. Rigsrevisionen bemærker videre, at ministeriet i forbindelse med undersøgelsen oplyste, at Forsvarskommandoen i stedet for at rapportere om fremdriften i 2022 ville opdatere de initiativgrundlag, der beskriver opbygningen af brigaden. Opdateringen var dog ikke afsluttet over 1 år efter, at ministeriet igangsatte opdateringen af grundlagene.

9. Rigsrevisionen finder det positivt, at forsvarsministeren vil tage initiativ til at sikre en bedre styring af det kommende forsvarsforlig. Rigsrevisionen vil følge Forsvarsministeriets arbejde med at konkretisere og implementere dette. Opfølgningen vil ske i regi af Rigsrevisionens opfølgning på beretning nr. 10/2022 om Forsvarsministeriets økonomistyring af forligsmidler i perioden 2018-2023.

Orientering af Folketinget

10. Statsrevisorerne konstaterede, at Folketingets Forsvarsudvalg og forligskredsen blev orienteret om forsinkelser i opbygningen af brigaden, men at orienteringerne var for optimistiske i forhold til den reelle fremdrift. Statsrevisorerne konstaterede også, at ingen af orienteringerne til forligskredsen har omhandlet, hvilke konsekvenser forsinkelserne måtte have for den samlede forligsimplicering og forligsökonomi.

11. Forsvarsministeren oplyser, at beretningen har tydeliggjort et nødvendigt fokus på, at både Folketinget og forligskredsen i alle tilfælde orienteres retvisende og tilstrækkeligt. Ministeren finder det desuden centralt, at Folketinget og forligskredsen har tillid til de oplysninger, der kommer fra ministeren, Forsvarsministeriet og underliggende myndigheder.

Det fremgår af forsvarsministerens redegørelse til beretning nr. 10/2022 om Forsvarsministeriets økonomistyring af forligsmidler i perioden 2018-2023, at ministeriet vil udvikle et nyt koncept for forligsopfølgning og -rapportering. Konceptet skal sikre, at partierne bag det kommende forsvarsforlig får et systematisk overblik over fremdriften i implementeringen af de politisk besluttede initiativer og medvirke til systematisk orientering af Folketingets Finansudvalg og Folketingets Forsvarsudvalg om fremdriften i det kommende forsvarsforlig.

12. Rigsrevisionen finder det positivt, at Forsvarsministeriet vil udvikle et nyt koncept for forligsopfølgning og -rapportering. Rigsrevisionen vil følge Forsvarsministeriets udvikling af et koncept for ministeriets egen forligsopfølgning og -rapportering. Opfølgningen vil ske i regi af Rigsrevisionens opfølgning på beretning nr. 10/2022 om Forsvarsministeriets økonomistyring af forligsmidler i perioden 2018-2023.

Aktstykker

13. Det fremgik af beretningen, at Forsvarsministeriet ikke i alle tilfælde har forelagt aktstykkerne i overensstemmelse med budgetvejledningens tidsfrister.

Forsvarsministeren oplyser, at Forsvarsministeriet selvsagt skal overholde budgetvejledningens tidsfrister for forelæggelse af aktstykker for Finansudvalget. Ministeriet vil på baggrund heraf opdatere den interne vejledning for den løbende opfølgning på ministeriets aktstykker. Dette for at tydeliggøre, hvornår en ændring er væsentlig og derfor kræver forelæggelse for Finansudvalget i henhold til budgetvejledningens tidsfrister.

14. Rigsrevisionen vil følge Forsvarsministeriets arbejde med at opdatere den interne vejledning for den løbende opfølgning på ministeriets aktstykker.

Birgitte Hansen

Bilag 1. Folketingets behandling af beretningen

Beretning (nr.), dato for Statsrevisorernes mødebehandling og ministerredegørelse(r)	Behandlet i udvalg	Teknisk gennemgang ved Statsrevisorerne og Rigsrevisionen	Udvalgs-spørgsmål (nr.)	Indkaldt til samråd	Statsrevisorerne har holdt møde med ministeren	§ 20-spørgsmål
Forsvarsministeriets opbygning af en indsættelsesbar brigade (nr. 9/2022) 16-01-2023 Ministerredegørelse: Forsvarsministeren: 17-04-2023	Finansudvalget: 19-01-2023	Finansudvalget og Forsvarsudvalget: 04-05-2023	Forsvarsministeren: 19-01-2023 (58) 27-02-2023 (32) 27-02-2023 (33)	Forsvarsudvalget: 22-02-2023 Finansudvalget: 23-02-2023	Forsvarsministeren: 13-03-2023	